

Statsforvaltaren i Vestland

Vår dato:

21.08.2026

Vår ref:

2026/12199

Dykkar dato:

26.06.2026

Dykkar ref:

2026000

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Saksbehandlar, innvalstelefon

Eyvin Søltnæs, 5764 3135

Fråsegn - søknad om utviding - Bjørgjo kraftverk - Etne og Vindafjord

Utviding av eksisterande kraftverk kan bidra til å nå nasjonale mål om energiutbygging, og skal skje i tråd med miljøprinsippa i naturmangfaldlova. Eksisterande Bjørgjo kraftverk utnyttar allereie ein større del av vassressursen enn det som er vanleg for småkraftverk, og planlagt slepp av minstevassføring er godt under vanleg standard. Planlagt overføring vil tørleggje eit bekkeløp, og vassuttaket vil påverke eit vassdrag med sannsynleg førekomst av sjøaure. Den planlagde utvidinga vil berre gi eit lite energiutbytte. Ut frå dette rår vi frå ei utviding slik søknaden ligg føre.

Vi viser til høyringa av søknad om å utvide Bjørgjo kraftverk.

Kva søknaden gjeld

Det er søkt om å overføre eit nedbørfelt på 0,7 km² til Myrkavatnet, gjennom ein 630 meter lang open kanal. Krokavatnet er planlagt som magasin med 1,5 meter reguleringshøgde; derav 1,0 meter heving og 0,5 meter senking. Det er ikkje planlagt å endre inntak, rørgate, kraftverksinstallasjonar eller nettilknytning. Etter planlagt utviding vil årleg energiutbytte auke med 1,3 GWh, til 3,3 GWh.

Gjeldande konsesjon er basert slukeevne på 2,44 x middelvassføringa. Det krav om slepp av minstevassføring berre i sommarperioden (1. mai - 30. september) på 5 l/s, noko som utgjør 0,77 x alminneleg lågvassføring. Den overførte elva får sterkt redusert vassføring, og elva nedstraums Krokavatnet får periodevis auka/ redusert vassføring, ned til inntaket til overføringskanalen mot Myrkavatnet. Det skal sleppast minstevassføring tilsvarande alminneleg lågvassføring frå dammen i Krokavatnet i sommarperioden, men det skal ikkje sleppast minstevassføring frå bekkeinntaket.

I miljørapporten er samla konsekvensgrad for tema naturmangfald vurdert til *noko konsekvens*. Deltema som vil bli mest negativt råka, er raudlista naturtypar, der førekomstane boreal hei (VU) med låg lokalitetskvalitet, boreal hei (VU) med svært låg lokalitetskvalitet og elvevassmassar (NT) alle får *noko konsekvens*.

Krokavatnet ligg i Rogaland, medan planlagt overføring, Myrkavatnet og dei eksisterande kraftverksinstallasjonane ligg i Vestland.

E-postadresse:
sfvlpost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse:
Njøsavegen 2, Leikanger
Solheimsgaten 13, Bergen
Fjellvegen 11, Førde

Telefon: 57 64 30 00
www.statsforvalteren.no/vi
Org.nr. 974 760 665

Vår vurdering

Opprusting/utviding av eksisterande kraftverk kan bidra til å nå nasjonale mål om energiutbygging, og vil ofte vere å føretrekkje framfor å byggje ut nye vassdrag. Samfunnsnytta av utbygginga skal likevel vegast opp mot ulemper for mellom anna naturmiljø og landskap. Ein eventuell konsesjon må føresetje at utbygginga kan gjennomførast i tråd med miljøprinsippa i naturmangfaldlova § 8 – 12.

Rennande vatn, altså elvar som vil bli påverka av planlagt vidareutbygging, inngår i naturtypen ellevassmassar, ein raudlista naturtype med status nær trua (NT). I Artsdatabanken er det peika på at særleg bekkar i låglandet er utsette for påverknad, og at resterande bekkeløp dermed har fått auka verdi, for mellom anna fisk, insekt og vasstilknytte fugleartar som fossefall, vintererle og strandsnipe.

Utbygginga er planlagt i eit område med viktige naturtypar, og ei utbygging vil påverke naturtypane boreal hei, i tillegg til nemnde ellevassmassar. Konsekvensvurderinga i miljørapporten er *noko konsekvens* for naturmangfald.

Overføring av bekken vil tørleggje eit naturleg bekkeløp, og det skal gravast ein kanal gjennom naturskog. Det er foreslått i naturmiljørapporten at det nye løpet skal få eit variert preg og eigna habitat for vasstilknytte artar. Ei regulering av Krokavatnet vil auke/ redusere vassføringa i elva nedstraums, fram til overføringskanalen mot Myrkavatnet, og elva vil bli tørrlagt i vinterperioden.

Bekken som skal overførast vil påverke eit anna lite hovudvassdrag, Veelva, som munnar ut i fjorden aust for Bjørgjø, mellom Årvik og Grønevik. Elva ser ut til å kunne ha førekomst av sjøaure i nedre del av elva, som altså vil få mindre vatn om planlagt overføring blir realisert. Dette er ikkje omtalt eller konsekvensvurdert i miljørapporten.

Eksisterande kraftverk utnyttar 2,44 gonger middelvassføringa, noko som er langt meir enn vanleg nivå på om lag 2 x middelvassføringa for småkraftverk som har fått konsesjon dei seinare åra. Dagens minstevassføring, som vil bli vidareført, er godt under alminneleg lågvassføring, og gjeld berre i sommarperioden. Avbøtande minstevassføring er dermed ikkje basert på hovudregelen i vassressurslova § 10 første ledd om slepp av alminneleg lågvassføring heile året.

Vår vurdering er at utvidinga gjeld eit kraftverk som allereie utnyttar ein større del av vassressursen enn vanleg nivå for småkraftverk. Avbøtande minstevassføring er under vanleg standard, og langt under hovudregelen i vassressurslova § 10. Tiltaket er vurdert i miljørapporten til å få relativt avgrensa konsekvensar for naturmangfald. Vi konstaterer likevel at overføringskanalen vil føre til inngrep i naturskog, og at det ikkje er vurdert om tiltaket kan få konsekvensar for sjøaure i Veelva. Den planlagde utvidinga vil berre gi eit lite energiutbytte. Ut frå dette rår vi frå ei vidareutbygging slik søknaden ligg føre.

Med helsing

Eline Orheim
seksjonsleiar

Eyvin Søltnæs
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Etne kommune

Vestland fylkeskommune

Statsforvaltaren i Rogaland

Sjoarvegen 2

Postboks 7900

Postboks 59

5590

5020

4001

ETNE

BERGEN

STAVANGER